

**UCHWAŁA NR XI/70/2025
RADY MIEJSKIEJ W MASZEWIE**

z dnia 26 lutego 2025 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Maszewo na lata 2025-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2024 poz. 1465 z późn. zm.) w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) uchwala się, co następuje:

§ 1. 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Maszewo na lata 2025-2027.

2. Program, o którym mowa w ust. 1, stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Maszewa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2025 r.

Przewodnicząca Rady

Agnieszka Lewicka

Załącznik do uchwały Nr XI/70/2025
Rady Miejskiej w Maszewie
z dnia 26 lutego 2025 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

W GMINIE MASZEWO

NA LATA 2025-2027

MASZEWO 2025 r.

1. WPROWADZENIE	3
2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA	4
3. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE MASZEWO	5
3.1. POMOC SPOŁECZNA UDZIELANA RODZINIE I DZIECKU	5
4. WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ	7
4.1. ASYSTENT RODZINY/ PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO	7
4.2. PIECZA ZASTĘPCZA	9
4.3. RODZINY WSPIERAJĄCE	9
4.4. USTAWA O WSPIERANIU KOBIET W CIĄŻY I RODZINY „ZA ŻYCIEM”	10
5. ANALIZA SWOT	10
6. ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY	12
6.1. CELE PROGRAMU I JEGO ADRESACI	12
7. REALIZACJA PROGRAMU	15
8. FINANOWANIE PROGRAMU	16
9. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU	16

1. WPROWADZENIE

Niniejszy Program Wspierania Rodziny w Gminie Maszewo na lata 2025-2027, zwany dalej „Programem”, powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Przedmiotowy dokument jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w Gminie Maszewo w poprzednich latach.

Zgodnie z zapisem w preambule w/w ustawy „Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”, naczelną zasadą realizacji Programu jest praca z rodzinami z terenu gminy Maszewo w oparciu o wzajemną współpracę i współdziałanie służb publicznych, instytucji i innych podmiotów zajmujących się pomaganiem i wspieraniem rodzin.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, których długotrwałe oddziaływanie czyni rodzinę dysfunkcyjną, niepotrafiącą sprostać swoim obowiązkom wobec dzieci, mającą ograniczone zasoby własne i możliwości samodzielnego rozwiązania występujących problemów oraz niepotrafiącą przewyciężyć pojawiających się w systemie rodzinnym sytuacji kryzysowych. Nierzadko problemy występujące w rodzinie są bardzo złożone, a ich wielość powoduje trudności w wypełnianiu podstawowych funkcji rodziny. W celu zapewnienia odpowiedniego wsparcia rodzinie przeżywającej trudności konieczna jest interdyscyplinarna praca z rodziną, której elementami są:

- 1) diagnoza sytuacji rodziny i jej najbliższego środowiska,
- 2) analiza przyczyn pojawiających się kryzysów,
- 3) praca z rodziną: rozwijanie i wzmacnianie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców oraz świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny, monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych ich wystąpieniem,
- 4) przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej
- 5) dążenie do integracji i reintegracji rodziny.

Odpowiednio zaprojektowane formy wsparcia rodziny powinny mieć charakter pomocniczy, tj. uwzględniać zasoby własne rodziny, odbywać się przy jej aktywnym udziale oraz za jej zgodą. Zamiast zastępować rodzinę w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, należy ją wspierać i wspomagać. Takie oddziaływania pozwolą rodzinom odzyskać poczucie własnej sprawczości i uzyskać kompetencje do prawidłowego wypełniania jej funkcji.

Wzorem lat ubiegłych w oparciu o diagnozę środowiska lokalnego w kontekście problemów społecznych opracowano trzyletni Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie

Maszewo na lata 2025-2027. Diagnoza została sporządzona przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Maszewie, do której wykorzystano materiały własne i sprawozdania.

2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA

Przedkładany Program Wspierania Rodziny w Gminie Maszewo na lata 2025-2027 jest spójny z dokumentami dotyczącymi ochrony dziecka i rodziny, w szczególności z:

- 1) Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,
- 2) Konwencją o Prawach Dziecka przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r.,
- 3) ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 4) ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- 5) ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- 6) ustawą z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- 7) ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- 8) ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 9) ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 10) uchwałą Nr XXX/222/2021 Rady Miejskiej w Maszewie z 28 września 2021 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Maszewo na lata 2021-2025.

3. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE MASZEWO

3.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY, ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO

Gmina Maszewo to gmina miejsko-wiejska leżąca w powiecie goleniowskim. Siedzibą gminy jest miasto Maszewo. Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. liczba ludności gminy Maszewo wynosiła 8 228 osób, z czego 50,5 % stanowiły kobiety, a 49,5 % mężczyźni.

W obszarze wychowania i edukacji funkcjonują trzy szkoły podstawowe: w Maszewie, w Dębicach i w Rożnowie Nowogardzkim. W Maszewie działa Przedszkole Miejskie oraz Niepubliczne Przedszkole „Iskierka”. Ponadto przy szkołach podstawowych funkcjonują zespoły wychowania przedszkolnego. W ramach infrastruktury opieki nad dziećmi działają również dwa żłobki (Żłobek Gminny „Tuptuś” w Dębicach i Niepubliczny Żłobek w Maszewie). W szkołach obok zajęć edukacyjnych prowadzone są zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zajęcia rozwijające zdolności i umiejętności uczniów, koła przedmiotowe oraz koła zainteresowań.

W ramach pomocy w opiece i wychowaniu dzieci na terenie gminy funkcjonuje sześć Placówek Wsparcia Dziennego: w Bielicach, Darżu, Maszewie, Sokolnikach, Bagnach i Radzanku, które dysponują łącznie 90 miejscami dla dzieci. Placówki prowadzone są przez Zachodniopomorskie Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Szczecinie.

Główną instytucją kultury w Gminie jest Ośrodek Kultury i Sportu (OKiS) ukierunkowany zarówno na dzieci, młodzież, jak i dorosłych. OKiS jest organizatorem i patronem wielu działań o charakterze kulturalno-oświatowym, artystycznym i sportowym. Zajmuje się organizacją zajęć muzycznych, teatralnych, recytatorskich, plastycznych i tanecznych. Aktywnie działają również kluby sportowe: Miejski Klub Sportowy Masovia Maszewo, Uczniowski Klub Sportowy RATUSZ skupiający młodzież trenującą kolarstwo oraz Uczniowski Klub Sportowy "Dąb" w Dębicach, w ramach którego działają dwie sekcje piłki nożnej - juniorzy i seniorzy, sekcja tenisa stołowego oraz sekcja lekkoatletyczna. Działają również Biblioteka Publiczna w Maszewie.

Opiekę zdrowotną na terenie Maszewa zapewniają 2 podmioty lecznicze: Eskulap Podstawowa Opieka Zdrowotna oraz Zakład Opieki Zdrowotnej s. c.

Zadania w zakresie profilaktyki uzależnień oraz pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem uzależnień w Gminie Maszewo realizuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.

3.2. POMOC SPOŁECZNA UDZIELANA RODZINIE I DZIECKU

Pomoc rodzinie i dziecku w Gminie Maszewo świadczy Ośrodek Pomocy Społecznej w Maszewie (OPS). Jednostka realizuje zadania wynikające m. in. z: ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, czy ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

OPS w Maszewie:

- prowadzi pracę socjalną z rodzinami, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej w celu poprawy ich funkcjonowania,
- udziela wsparcia w osobie asystenta rodziny rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- udziela pomocy finansowej,
- organizuje dożywianie dzieci w szkole,
- podejmuje działania związane z przeciwdziałaniem dysfunkcjom rodziny i patologiom społecznym,
- podejmuje działania interwencyjne w przypadku wystąpienia przemocy domowej,
- organizuje poradnictwo specjalistyczne.

Tabela 1. Zestawienie danych z obszaru pomocy rodzinie i dziecku

Obszar diagnozy	rok		
	2021	2022	2023
Liczba pracowników socjalnych pracujących w rejonach (pełne etaty)	5	4	4
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	148	142	155
Liczba rodzin z dziećmi	51	55	49
Liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku	235	224	188
Liczba rodzin, które otrzymały jednorazowe świadczenie pieniężne w związku z urodzeniem się dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu zgodnie z ustawą „Za życiem”	1	2	0
Liczba osób uprawnionych do świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego	67	56	70
Liczba uczniów otrzymujących stypendia i zasiłki szkolne	70	70	61
Liczba dzieci i uczniów objętych dożywianiem	37	51	81

Źródło: opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej oraz sprawozdań OPS w Maszewie

W Gminie Maszewo średniorocznie około 150 rodzin korzysta ze świadczeń pomocy społecznej (mowa tu zarówno o pomocy finansowej oraz niepieniężnej). Z pomocy finansowej korzysta średnio 125 rodzin, z pomocy niefinansowej 55 rodzin. Są to głównie rodziny, które systematycznie korzystają z pomocy. Ogólnie w okresie ostatnich 10 lat notowany jest spadek liczby rodzin korzystających ze świadczeń (w latach 2017-2019 średniorocznie 180 rodzin), co wynika z poprawy sytuacji bytowej rodzin.

W okresie ostatnich lat odnotowywany jest również regularny spadek liczby rodzin uprawnionych do świadczeń rodzinnych (w 2018 r. – 327 rodzin), ponieważ dochody wnioskodawców przekraczają kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń rodzinnych.

Tabela 2. Najczęstsze powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2021-2023

Powód przyznanej pomocy	2021	2022	2023
	Liczba rodzin		
Ubóstwo	94	100	95
Niepełnosprawność	64	57	80
Długotrwała lub ciężka choroba	69	63	66
Bezrobocie	50	34	39
Potrzeba ochrony macierzyństwa	14	14	24
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	10	12	15

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Maszewie

Do najczęstszych powodów udzielania pomocy przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Maszewie w latach 2021-2023 w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych należały: ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezrobocie.

4. WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z uchwałą Nr XV/89/2021 Rady Miejskiej w Maszewie z dnia 29 lutego 2012 r., Ośrodek Pomocy Społecznej w Maszewie jest podmiotem organizującym pracę z rodziną w Gminie Maszewo realizuje zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2025 r., poz. 49).

4.1. ASYSTENT RODZINY/ PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO

Do rodziny mającej trudności opiekuńczo-wychowawcze kierowany jest asystent rodziny. Nadrzędnym celem pracy asystenta rodziny jest pomoc rodzinie w przezwyciężeniu tych trudności i wypracowanie kompetencji rodzicielskich. Na pracę z rodziną składa się ocena jej sytuacji, planowanie i realizacja zadań mających na celu poprawę funkcjonowania rodziny w obszarze ekonomiczno-socjalnym, opiekuńczo-wychowawczym i społecznym.

Współpraca z asystentem rodziny zasadna jest głównie w tych rodzinach, u których występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Są to rodziny, które borykają się z wieloma problemami, a ich trudna sytuacja jest wynikiem kilkuletnich, a nawet kilkunastoletnich zaniedbań, czy też zaniechań.

Praca asystenta ma przede wszystkim charakter wspierający, socjalny oraz

wychowawczy i jest prowadzona w miejscu zamieszkania rodziny.

Asystenci rodziny prowadzą pedagogizację rodziców dotyczącą prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi, sposobów komunikowania się, metod wychowawczych, jak również prowadzą poradnictwo i trening w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego i załatwiania spraw urzędowych oraz doradztwo zawodowe. Praca z rodziną może być prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Maszewie aktualnie zatrudnia jednego asystenta rodziny w systemie zadaniowego czasu pracy. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności i wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15-tu.

Tabela 3. Asystentura rodziny na terenie Gminy Maszewo w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba asystentów	1	1	1
Liczba rodzin	13	14	15
Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do współpracy z asystentem rodziny	11	12	10

Źródło: dane OPS w Maszewie

Dane zawarte w Tabeli 3. wskazują, że średniorocznie asystent rodziny pracuje z 14 rodzinami. Potwierdza to zasadność i konieczność podtrzymywania tej formy pomocy rodzinom niewydolnych wychowawczo.

Dotychczasowe doświadczenia pozwalają stwierdzić, że współpraca z asystentami rodziny daje rodzinom wiele korzyści. Asystent rodziny mobilizuje do dbania o czystość i porządek w domu. Asystenci rodziny nie „siedzą za biurkiem”, ale spędzają czas z rodzinami w ich domach. Wskazują drogę do zmiany, nie wyręczając klientów w ich działaniach. Ich zadaniem jest zmienić nastawienie klienta, pokazać mu własne możliwości. Efektem pracy asystenta jest uniknięcie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

Tabela 4. Dzieci uczęszczające do placówek wsparcia dziennego funkcjonujących na terenie gminy Maszewo

	2021	2022	2023
Liczba placówek wsparcia dziennego	5	6	6
Liczba miejsc	75	90	90
Przeciętna liczba dzieci	53	45	55

Źródło: dane OPS w Maszewie

W ramach pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, na terenie gminy Maszewo (Bielice, Darż, Maszewo, Sokolniki, Bagna, Radzanek) funkcjonuje 6 placówek wsparcia dziennego. Trzy placówki prowadzone są w formie opiekuńczej i trzy w formie podwórkowej. Placówki dysponują łącznie 90 miejscami. Przeciętna liczba dzieci uczęszczających do placówek

w 2023 r. wyniosła 55. Prowadzeniem placówek zajmuje się Zachodniopomorskie Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Szczecinie w ramach realizacji zadania publicznego zleconego przez Gminę Maszewo.

4.2. PIECZA ZASTĘPCZA

W związku z niemożnością zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców, zostaje ono umieszczone w pieczy zastępczej. Piecza zastępcza: rodzinna i instytucjonalna z założenia powinna mieć charakter czasowy.

W związku z realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina Maszewo w ramach zadań własnych pokrywa częściowo koszty wynikające ze sprawowania pieczy zastępczej nad dziećmi z terenu gminy.

Tabela 5. Dzieci z terenu Gminy Maszewo przebywające w pieczy zastępczej w latach 2021 – 2023

	2021	2022	2023
Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, w tym:	38	56	37
Rodzinna piecza zastępcza	37	54	35
Instytucjonalna piecza zastępcza	1	2	2

Źródło: dane OPS w Maszewie

Powyższe dane wskazują, że z terenu Gminy Maszewo w zastępczych formach opieki przebywało odpowiednio w 2021 r. 38 dzieci, w 2022 r. 56 dzieci, w 2023 r. 37 dzieci. Zdecydowana większość dzieci przebywała w rodzinach zastępczych (głównie spokrewnionych).

4.3. RODZINY WSPIERAJĄCE

W celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Rodzina ta, przy współpracy z asystentem rodziny pomaga w opiece i wychowywaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Dla rodzin z terenu gminy Maszewo, rodzinę wspierającą ustanawia burmistrz, po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Z rodziną wspierającą burmistrz zawiera umowę, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzieleniem pomocy. Dotychczas na terenie gminy Maszewo nie ustanowiono żadnej rodziny wspierającej. Jednakże rodziny z terenu gminy współpracujące z asystentem rodziny często mają dodatkowe wsparcie ze strony najbliższej rodziny. Staje się wtedy ona niejako naturalną rodziną wspierającą.

4.4. USTAWA O WSPIERANIU Kobiet W CIĄŻY I RODZINY „ZA ŻYCIEM”

1 stycznia 2017 r. weszły w życie zapisy ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” (Dz. U z 2020 r. poz. 1329), które w dużej mierze dotyczą wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny dla:

- rodzin dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
- kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej (występowanie różnych chorób matki lub płodu np. cukrzycy, nadciśnienia tętniczego, niedoczynności tarczycy itp., zagrożenia poronieniem czy porodem przedwczesnym);
- kobiet, które otrzymały informację, że ich dziecko może umrzeć w trakcie ciąży i porodu;
- kobiet, których dziecko zmarło bezpośrednio po porodzie na skutek wad wrodzonych;
- kobiet, które po porodzie nie zabiorą dziecka do domu z powodu poronienia, urodzenia dziecka martwego, urodzenia dziecka niezdolnego do życia, urodzenia dziecka obciążonego wrodzonymi albo śmiertelnymi schorzeniami.

Ustawa zakłada objęcie rodzin pomocą asystentów rodziny. Nowe rozwiązanie prawne zapewnia również dostęp do poradnictwa w zakresie wspierania rodziny, m.in. wsparcia psychologicznego i pomocy prawnej (w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych), a także poradnictwa w zakresie przezwyciężenia trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Dostępną pomoc koordynować ma asystent rodziny, którego zadaniem będzie opracowanie katalogu możliwej pomocy i występowanie „do odpowiednich podmiotów, w celu umożliwienia skorzystania ze wsparcia”.

W ramach ustawy istnieje możliwość otrzymania wsparcia finansowego. O udzielenie pomocy w formie jednorazowego świadczenia pieniężnego „Za życiem” w 2011 r. wpłynął 1 wniosek, 2022 r.– 2 wnioski, 2023 r. – brak wniosków. Nie wpłynął żaden wniosek o udzielenie wsparcia w pozostałym zakresie określonym niniejszą ustawą.

5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest jedną z metod określania rozwoju diagnozowanego obszaru, ponieważ uwydatnia mocne i słabe strony oraz przedstawia szanse i zagrożenia, jakie mogą wystąpić w środowisku lokalnym. **Mocne strony** to atuty diagnozowanego obszaru, **słabe strony** to słabości, bariery i wady analizowanego obszaru. Z kolei **szanse** określają dodatkowe okoliczności pociągające za sobą korzystne zmiany, a **zagrożenia** – okoliczności, które negatywnie wpływają na plan rozwoju gminy.

Opracowanie analizy SWOT jest ważnym etapem procesu planowania strategicznego, ponieważ jest to punkt wyjściowy dla stawianych celów strategicznych oraz podejmowanych w przyszłości działań społecznych

Tabela 5. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, policji, oświaty, ➤ dostęp do placówek oświatowych i kulturalnych, ➤ funkcjonowanie przedszkola i żłobków na terenie gminy, ➤ funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego, ➤ zmniejszająca się liczba osób korzystających z systemu pomocy społecznej, ➤ obniżenie poziomu bezrobocia, ➤ dostęp do podstawowej opieki medycznej, ➤ aktywna działalność OPS w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności, ➤ realizacja usług opiekuńczych, ➤ realizacja poradnictwa specjalistycznego, ➤ realizacja projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych w zakresie pomocy społecznej, ➤ aktywna współpraca instytucji wspierających dziecko i rodzinę 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zmniejszanie się liczby ludności w gminie, ➤ postępujący proces starzenia się społeczeństwa, ➤ wyuczona bezradność, roszczeniowość części mieszkańców, ➤ występowanie negatywnych zjawisk dotyczących demoralizacji dzieci i młodzieży, wzrost agresji wśród dzieci i młodzieży, ➤ narastające problemy opiekuńczo-wychowawcze wielu rodzin, ➤ brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów i zmiany swojej sytuacji życiowej, ➤ brak lokali mieszkalnych na terenie gminy
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozbudowa infrastruktury społeczno-kulturalnej i powiększenie oferty kulturalnej dla mieszkańców gminy, ➤ możliwość szybkiej i efektywnej reakcji na problemy społeczne, ➤ zwiększenie integracji społecznej mieszkańców, ➤ zaangażowanie rodzin we współpracę ze służbami pomocowymi, ➤ stosowanie aktywnych narzędzi aktywizacji bezrobotnych, ➤ rozbudowa usług społecznych świadczonych przez OPS, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ utrwalające się uzależnienie mieszkańców od pomocy społecznej, ➤ zanik więzi i tradycji rodzinnych, ➤ zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych, ➤ łatwy dostęp dzieci i młodzieży do używek i substancji psychoaktywnych, ➤ łatwy dostęp dzieci i młodzieży do demoralizujących lub niebezpiecznych treści w Internecie, ➤ bierność, apatia i zniechęcenie mieszkańców gminy w realizacji różnych projektów, przedsięwzięć,

➤ pozyskiwanie dalszych środków na rozwój lokalny i działalność społeczną	➤ wypalenie zawodowe pracowników.
---	-----------------------------------

Źródło: opracowanie własne

6. ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

6.1. CELE PROGRAMU I JEGO ADRESACI

Celem główny Programu - Spójny i skuteczny system wsparcia rodzin w gminie Maszewie.

Cele szczegółowe Programu:

1. Działania profilaktyczne i edukacyjne na rzecz rodzin oraz wspieranie rodzin w prawidłowym funkcjonowaniu i rozwoju;
2. Pomoc i wsparcie dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich obowiązków wychowawczych i opiekuńczych;
3. Współpraca międzyinstytucjonalna na rzecz rodziny oraz rozwój kadry pracującej z dzieckiem i rodziną.

Adresatami Programu są dzieci oraz ich rodzice mieszkający na terenie Gminy Maszewo, w szczególności rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz przedstawiciele instytucji, podmiotów i służb realizujących zadania z zakresu wspierania rodziny.

6.2. DZIAŁANIA I ICH REALIZATORZY

Cel szczegółowy 1. Działania profilaktyczne i edukacyjne na rzecz rodzin oraz wspieranie rodzin w prawidłowym funkcjonowaniu i rozwoju			
Działanie	Realizator/Partner	Termin realizacji	Wskaźniki
Promowanie rodzinnej integracji i prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny	- OPS, - placówki oświatowe, - Ośrodek Kultury i Sportu w Maszewie, - organizacje pozarządowe	2025 - 2027	- Liczba przedsięwzięć, w których rodzice i dzieci wzięli aktywny udział,
Realizacja kampanii, programów i projektów na rzecz umacniania rodziny oraz przeciwdziałanie agresji, profilaktyka uzależnień, promocja zdrowia wśród dzieci i młodzieży szkolnej	- OPS, - placówki oświatowe, - Ośrodek Kultury i Sportu w Maszewie, - organizacje pozarządowe	2025 - 2027	- Liczba kampanii informacyjnych, - Liczba programów, projektów edukacyjnych, warsztatów
Stała oferta zajęć edukacyjno – wychowawczych,	- placówki oświatowe, - Ośrodek Kultury	2025 - 2027	- Rodzaje i liczba zajęć pozalekcyjnych,

pozalekcyjnych lub rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży oraz wzbogacanie tej oferty	i Sportu w Maszewie, - organizacje pozarządowe, - świetlice wiejskie		- Liczba świetlic wiejskich
Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez przyznawanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym (stypendia, zasiłki), organizowanie zajęć wyrównawczych	- OPS, - placówki oświatowe	2025 - 2027	- Liczba uczniów, którzy otrzymali stypendium socjalne i szkolne, - Liczba godzin zajęć wyrównawczych
Poprawa dostępu do wsparcia psychologicznego i logopedycznego w szkołach	- placówki oświatowe	2025 - 2027	- Liczba szkół, które zapewniają wsparcie psychologa, - Liczba szkół, które zapewniają wsparcie logopedy
Wspieranie rodzin wielodzietnych poprzez realizację programu „Karta Dużej Rodziny”	- OPS	2025 - 2027	- Liczba wydanych kart, - Liczba rodzin korzystających z programu

Cel szczegółowy 2. Pomoc i wsparcie dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich obowiązków wychowawczych i opiekuńczych			
Działanie	Realizator/Partner	Termin realizacji	Wskaźniki
Pomoc rodzinom w ramach współpracy z asystentem rodziny, mediacji, oferty placówek wsparcia dziennego, rodzin wspierających	- OPS	2025 - 2027	- Liczba asystentów rodziny, - Liczba rodzin objętych pracą Asystenta rodziny, - Liczba rodzin, które zakończyły współpracę, - Liczba spotkań w ramach mediacji, - Liczba placówek wsparcia dziennego, - Liczba dzieci korzystających z oferty placówek wsparcia dziennego,

			<ul style="list-style-type: none"> - Liczba rodzin wspierających, - Ilość rodzin korzystających z pomocy rodzin wspierających, - Liczba dzieci, które powróciły do rodzin naturalnych z pieczy zastępczej, - Liczba rodzin, objętych pracą Asystenta rodziny w ramach ustawy „Za życiem”
Organizowanie specjalistycznego poradnictwa m.in. psychologicznego, pedagogicznego, prawnego		2025 - 2027	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba rodzin, które skorzystały z pomocy psychologa, - Liczba rodzin, które skorzystały z pomocy prawnika
Zabezpieczenie rodzinom pomocy socjalnej (świadczenia pieniężne i niepieniężne)	<ul style="list-style-type: none"> - OPS, - organizacje pozarządowe 	2025 - 2027	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej i rodzaje świadczeń, - Liczba dzieci i młodzieży objętych dożywianiem w szkołach i przedszkolach, - Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc materialna
Wspieranie rodzin z problemem przemocy, uzależnień	<ul style="list-style-type: none"> - GKRPAiN w Maszewie, - Zespół Interdyscyplinarny 	2025 - 2027	<ul style="list-style-type: none"> - Działalność GKRPA, - Działalność ZI
Aktywizowanie rodzin, rozwijanie ich potencjału i mobilizowanie do korzystania z własnych zasobów w celu poprawy własnej sytuacji.	<ul style="list-style-type: none"> - OPS 	2025 - 2027	<ul style="list-style-type: none"> - Ilość zawartych kontraktów socjalnych, - Liczba osób wykonujących prace społecznie użyteczne,

			- Ilość rodzin, które wyszły z systemu pomocy społecznej
--	--	--	--

Cel szczegółowy 3. Współpraca międzyinstytucjonalna na rzecz rodziny oraz rozwój kadry pracującej z dzieckiem i rodziną			
Działanie	Realizator/Partner	Termin realizacji	Wskaźniki
Diagnozowanie, monitorowanie i ocena sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	- OPS, - placówki oświatowe, - kuratorzy, - Sąd	2025 - 2027	- Liczba rodzin objętych monitoringiem
Diagnozowanie poszczególnych obszarów związanych z funkcjonowaniem rodzin	- OPS, - placówki oświatowe, - GKRPAiN	2025 - 2027	- Liczba przeprowadzonych i opracowanych diagnoz, analiz, - Baza teleadresowa instytucji pomocowych
Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji zawodowych przez osoby świadczące wsparcie na rzecz rodzin	- OPS, - PCPR w Goleniowie	2025 - 2027	- Liczba osób biorących udział w szkoleniach, - Liczba szkoleń
Monitorowanie realizacji Programu		2025 - 2027	- Zbieranie danych niezbędnych do oceny realizacji Programu

7. REALIZACJA PROGRAMU

Głównym realizatorem i koordynatorem działań w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025–2027 jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Maszewie. Program ma charakter otwarty i może być aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb.

W niniejszym Programie uwzględniono uczestnictwo różnych podmiotów i instytucji działających

na rzecz rodziny w Gminie Maszewo:

- placówki oświaty,
- placówki kultury,
- podmioty lecznicze,
- Zespół Interdyscyplinarny,

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Maszewie,
- organizacje pozarządowe.

Partnerami w realizacji działań mogą być również:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Goleniowie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Goleniowie,
- Policja,
- Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi.

8. FINANOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 będą środki finansowe pochodzące ze:

- środków własnych Gminy Maszewo,
- dotacji z budżetu państwa,
- programów krajowych,
- funduszy europejskich,
- darowizn,
- budżetów poszczególnych instytucji i organizacji.

9. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Działania w ramach poszczególnych celów szczegółowych wyznaczają podstawowe obszary monitorowania i ewaluacji Programu. Monitoring Programu będzie polegał na bieżącym gromadzeniu i analizowaniu informacji o stanie jego realizacji przez poszczególne instytucje wymienione w Programie. Obowiązek monitorowania realizacji Programu spoczywa na Ośrodku Pomocy Społecznej w Maszewie. Sprawozdanie z realizacji Programu za dany rok, Burmistrz Maszewa składa Radzie Miejskiej, w terminie do 31 marca za poprzedni rok kalendarzowy.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r., o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Z kolei art. 179 w/w ustawy stanowi, że rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Dotychczas realizowany był Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2024 przyjęty Uchwałą Nr XXXIV/252/2022 Rady Miejskiej w Maszewie z dnia 24 lutego 2022 r.

Przedkładany Program na lata 2025-2027 wynika z ustawowego obowiązku i ukierunkowany jest na problemy rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Określa cele i wyznacza kierunki działań, które pozwolą wzmocnić rolę i funkcję rodziny, jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka.

Wobec powyższego wnosi się o podjęcie niniejszej uchwały.